

100 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΟ ΒΗΜΑ
Κριτική

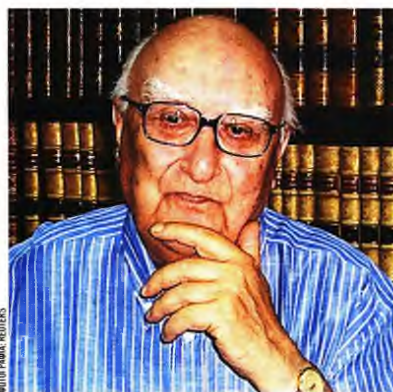
Στο **μεταθανάτιο** μυθιστόρημα του **Αντρέα Καμιλέρι** ο διάσημος ιταλός **επιθεωρητής** έρχεται αντιμέτωπος με τη **Μαφία**, τη διαφθορά και τον ίδιο τον **δημιουργό του**

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Το «αντίο» του Μονταλμπάνο

Το 2020, έναν χρόνο από τον θάνατο του **Αντρέα Καμιλέρι**, εκδόθηκε στην Ιταλία το μυθιστόρημα **Ρικκαρντίνο**, το τελευταίο με ήρωα τον επιθεωρητή Σάλβο Μονταλμπάνο, τον δημοφιλέστερο χαρακτήρα της ιταλικής λογοτεχνίας της χιλιετίας. Την ιδέα γι' αυτό ο συγγραφέας την είχε συλλάβει το 2004, την ολοκλήρωσε έναν χρόνο αργότερα και την ξαναδόυλεψε το 2016, όταν έκανε αλλαγές που αφορούσαν τη γλώσσα. Οπως σημειώνει ο εκδότης στην αρχή του βιβλίου, το μυθιστόρημα είναι επηρεασμένο από τα γεγονότα της περιόδου κατά την οποία γράφτηκε και αποτελεί «μια ζωντανή αφήγηση και κριτική αυτής της περιόδου». Υπάρχουν αναφορές στη λογοτεχνία, στην τρέχουσα πραγματικότητα και στην πολιτική.

Ο ίδιος υπογραμμίζει πως το **Ρικκαρντίνο** είναι ο αποχαιρετισμός του Μονταλμπάνο. Πράγματι, ο Καμιλέρι, ο οποίος ήθελε να απελευθερωθεί από τον ήρωά του, ώστε να αφοσιωθεί σε κάτι άλλο, ίσως σε ιστορικά μυθιστορήματα, εισάγει τον εαυτό του στην πλοκή: οι δυο τους κάνουν ανταλλαγές απόψεων. Στην αρχή της ιστορίας βλέπουμε τον Μονταλμπάνο ταλαιπωρημένο, δεν μπορεί να κοιμηθεί. Ξαφνικά, ακούγεται ο ήχος του τηλεφώνου και μια φωνή του λέει «Είμαι ο Ρικκαρντίνο!». Προφανώς, πρόκειται για λάθος. Αργότερα, του τηλεφωνεί ένας αστυνομικός: κάποιος πυροβολήθηκε μπροστά από ένα μπαρ, την ώρα που συναντούσε τρεις φίλους του. Τον λένε Ρικκαρντίνο και είναι διευθυντής της Τράπεζας Μπάνκα Ρεϊζονάλε στη Βιγκάτα. Η έρευνα για την εξιχνίαση του εγκλήματος αρχίζει κι ο Μονταλμπάνο, κουρα-

ΦΩΤΟ: P. PAVIA - REUTERS

σμένος από τη ζωή και τα βάσανά της, ανακρίνει πρώτα τους τρεις φίλους του νεκρού – τον πυροβόλησε ο οδηγός μιας μοτοσυκλέτας. Οι ανακρίσεις των τριών έγγαμων φίλων-αυτοπτών μαρτύρων προσφέρουν στον αστυνομικό τα πρώτα στοιχεία για τη σκοτεινή υπόθεση, καθώς μαθαίνει πως ο Ρικκαρντίνο είχε ερωτική σχέση με τη γυναίκα του ενός. Αραγε το έγκλημα έγινε από λόγους αντιζηλίας, για εκδίκηση; Ωστόσο, ο Μονταλμπάνο σύντομα ανακαλύπτει πως το θύμα είχε ανακατευτεί σε παράνομες δουλειές, συγκεκριμένα είχε χορηγήσει ένα μεγάλο δάνειο σε κάποιον μαφιόζο κατασκευαστή που ασχολιόταν με τη διακίνηση ναρκωτικών. Αρα, ο Ρικκαρντίνο μπορεί να δολοφονήθηκε από μαφιόζους, οι οποίοι έχουν καλές σχέσεις με έναν βουλευτή, νυν

Ο Αντρέα Καμιλέρι έχει πάρει την αρμόζουσα θέση του στην ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας

υφυπουργό Δικαιοσύνης. Εδώ είμαστε λοιπόν. Στην κυβέρνηση τότε ήταν το κόμμα του **Σίλβιο Μπερλουσκόνι**, τον οποίο συχνά ο Καμιλέρι ανέφερε με αρνητική χροιά, με δεδομένο τον βίο και την πολιτεία του ανδρός. Στο μυθιστόρημα δεν γίνονται λεκτικές επιθέσεις μόνο εναντίον ορισμένων πολιτικών και των κομμάτων τους, αλλά και κατά της Καθολικής Εκκλησίας – ένας επίσκοπος επιχειρεί να επηρεάσει τον Μονταλμπάνο σχετικά με την υπόθεση. «Εδώ και αιώνες οι παπάδες κυβερνούν τη χώρα μας!» σκέφτεται ο ήρωας. Το **Ρικκαρντίνο** δεν είναι μόνο μια ιστορία στην οποία ο Καμιλέρι τα βάζει με τη Μαφία, τους διεφθαρμένους πολιτικούς και τους ανάξιους ιερωμένους, αλλά και ένα λογοτέχνημα όπου εμφανίζεται ο ίδιος ως συνεργάτης του Μονταλμπάνο – είναι ο Συγγραφέας – με τον οποίο έχουν τηλεφωνικές συνομιλίες.

Ο Καμιλέρι μιλάει για τον ήρωα των βιβλίων του, αλλά και για τον τηλεοπτικό ήρωα, τον «άλλο Μονταλμπάνο». Κάποια στιγμή, επιχειρεί να υπερασπίσει τον εαυτό του από τις κατηγορίες που του απευθύνουν ως συγγραφέα της λογοτεχνίας της κατανάλωσης. Είναι αλήθεια, λέει, τα βιβλία του πωλούνται και στα σουπερ-μάρκετ και διαβάζονται από πεντακάσπες χιλιάδες αναγνώστες. Ωστόσο, υποστηρίζει, πολλοί από αυτούς που τον κατηγορούν γι' αυτό «θα ήθελαν απελπισμένα να βρίσκονται στη θέση μου». Σε κάθε περίπτωση, το **Ρικκαρντίνο** είναι ένα ακόμα μυθιστόρημα για την αναζήτηση της αλήθειας, διότι η δολοφονία είναι «παράλογο έγκλημα», διαβάζουμε. Ηδη ο Καμιλέρι έχει πάρει την αρμόζουσα θέση του στην ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας.

ΑΝΤΡΕΑ ΚΑΜΙΛΛΕΡΙ
Ρικκαρντίνο

Μετάφραση
Φωτεινή Ζερβού.
Εκδόσεις Πατάκη,
2021, σελ. 352,
τιμή 12,20 ευρώ